

HAFTALIK GELİŞMELER (1-7 MART 2025)

TÜRKİYE

- ✚ Türkiye ekonomisi 2024'te **%3,2 büyüdü**. TÜİK verilerine göre; **2024'te toplam GSYH 1 trilyon 322 milyon dolara** yükselirken, **kişi başına düşen GSYH ise 15 bin 463 dolara** çıktı. Türkiye, Dünya Bankası'nın kriterlerine göre **yüksek gelirli ülkeler grubuna** yükseldi. 2024 yılında GSYH'yi oluşturan faaliyetler arasından **yatırımları temsil eden gayrisafi sabit sermaye oluşumu %3,9 büyürken, özel tüketim %3,7, kamu tüketimi %1,2, ihracat %0,9 büyüdü. Aynı dönemde ithalat ise %4,1 daraldı ve böylece net ihracat büyümeye 1,1 puanlık net pozitif katkı sağlamış oldu.** 2024 yılında en hızlı büyüyen iktisadi faaliyet kolu %9,3 ile inşaat sektörü olarak öne çıktı. Onu %4,9 ile finans ve sigorta, %3,9 ile tarım, ormancılık ve balıkçılık ve %3,4 ile bilgi ve iletişim sektörleri takip etti. **Sanayi ise %0,5 ile ortalamanın altında büyüdü.**
- ✚ Merkez Bankası (MB), **ihracattan kazanılan dövizlerin MB'ye satış zorunluluğu oranını %30'dan %25'e düşürdüğünü** açıkladı. MB, uluslararası rezervlerin istenilen düzeye ulaşması üzerine Haziran 2024'te yaptığı düzenlemeyle bu oranı %40'tan %30'a indirme kararı almıştı.
- ✚ MB, **politika faizini %45'ten %42,5'e indirdi**. MB'nin faiz indirimleri piyasa faiz oranlarına sınırlı ölçüde yansıdı. Mevduat ve TL ticari kredi faiz oranları 3-4 puan arasında geriledi. Mart ayında gerçekleşmesi beklenen faiz indiriminin piyasa faizlerine etkisinin daha fazla olması bekleniyor.
- ✚ MB, reel ve finansal sektör temsilcileri ile profesyonellerden oluşan 68 katılımcıyla gerçekleştirdiği Mart ayı **Piyasa Katılımcıları Anketi** sonuçlarını yayımladı. Buna göre, geçen ay %2,26 olan Mart ayı **TÜFE artışı beklentisi**, bu anket döneminde %2,27'ye çıktı. **Cari yıl sonu TÜFE artışı beklentisi** ise %28,30'dan 28,04'e geriledi. **TÜFE'de artış beklentisi 12 ay sonrası için %25,26'dan 24,55'e inerken, 24 ay sonrası için %17,26'dan 17,06'ya düştü.** Katılımcıların **yıl sonu dolar/TL beklentisi** 42,8869'dan 42,7907'ye geriledi. **Cari işlemler açığı beklentisi**, bu dönemde 19,4 milyar dolara yükseldi.
- ✚ İstanbul Sanayi Odası (İSO), **Türkiye İmalat Sanayisi PMI'nın Şubat ayında 0,3 puan artışla 48,3 düzeyine** yükseldiğini açıkladı. **PMI böylece 11 ay üst üste eşik değer 50'nin altında kalarak** imalat sektöründe daralmanın devam ettiğine işaret etti. **Yeni siparişlerde üst üste 20. ay gerçekleşen yavaşlama**, Ocak ayına göre hafiflemesine rağmen yine belirgin düzeyde kaydedildi. Dış talep koşullarında da zayıflama gözlemlendi ve **yeni ihracat siparişlerinde 2024 Ekim'den bu yana en sert bozulma** yaşandı.

- ✚ Hazine ve Maliye Bakanlığı, merkezinde ihracatçıların olduğu **50 milyar liralık kredi hacmiyle desteklenecek 41 milyar lira kefalet limitli yeni destek paketini** devreye alacağını duyurdu. **Hazine destekli kefalet sisteminden ihracatçılar ve döviz hassasiyeti bulunan firmalar yararlanacak.** Söz konusu gruplar 50 milyar liralık kredi hacmiyle desteklenirken **özellikle KOBİ'lere dijital dönüşüm için finansman** da sunulacak. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, firmaların döviz alım satımı sonucunda oluşan maliyetlerinin giderilmesi, ticari hayattaki işleyişin rahatlatılması ve ekonomideki enflasyonist etkilerin azaltılması için mevzuat değişikliği çalışmaları da yaptıklarını söyledi.
- ✚ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, kadın istihdamı için sağladıkları ücret, prim ve vergi desteğini 32 bin 500 liraya çıkardıklarını bildirdi. Artış öncesinde söz konusu destekler 25 bin lira olarak uygulanıyordu.
- ✚ Türkiye Sigorta, **ihracatçıların finansal ihtiyaçlarını karşılama misyonu**yla **hizmet sunan** Türk Ticaret Bankası ile önemli bir acentelik anlaşmasına imza attı. İki kurum arasında imzalanan acentelik anlaşması kapsamında, Türkiye Sigorta'nın sistemi, Türk Ticaret Bankası'nın sistemleriyle entegre edilerek **tüm ürün gruplarında** hizmet sunacak.
- ✚ Bişkek'te 9 Haziran 2022'de imzalanan "**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti** Bakanlar Kurulu Arasında Sınırlarından Geçiş Yapan Eşya ve Taşıtlarla İlgili Ön Bilgi Paylaşımına İlişkin Protokol", 7 Mart 2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. **İki ülke arasındaki ticaretin kolaylaştırılması için elverişli ortamın oluşturulması, gümrük işlemlerinin hızlandırılması ve sınır ötesi dolaşımın kontrolünün sağlanması** amaçlanıyor.
- ✚ Hyundai İzmit fabrikasında Elektrikli Araç üreteceğini duyurdu. 2026'nın 2. yarısında üretimi planlanan elektrikli araçlar, TOGG'dan sonra Türkiye'de üretilen 2. elektrikli araç markası olacak. **Hat modernizasyonunun başladığı dönüşüm süreci otomotiv yan sanayisinin de dönüşümünü hızlandıracak.**

DÜNYA

ABD

- ✚ ABD ekonomisi, 2024'ün dördüncü çeyreğinde **yıllık %2,3 büyüdü.**
- ✚ ABD Başkanı Trump, ülkeye gelen fentanil ile mücadeledeki başarısızlıkları nedeniyle **Çin'e yönelik gümrük vergilerini %10'dan %20'ye yükseltti.** 1 Şubat'ta imzaladığı kararname ile Çin'den yapılan ithalata %10 gümrük vergisi getirmişti. Söz konusu tarife, 4 Şubat'ta yürürlüğe girmişti. Kanada, ABD'nin %25'lik gümrük vergilerine karşılık 155 milyar dolarlık ABD mallarına aynı oranda tarife uygulayacağını duyurdu. Meksika ise misilleme niteliğindeki yeni vergilerini Pazar günü açıklayacağını belirtti. Trump ise

Kanada'nın adımına karşılık tarifeleri daha da artıracığı tehdidinde bulundu. Hafta bu gelişmeler ile başlamışken hafta sonuna doğru **Başkan Trump, Kuzey Amerika Ticaret Anlaşması (USMCA) kapsamında Meksika ve Kanada'dan gelen otomobillerin ve parçalarının uygulanan %25'lik gümrük vergilerinden bir ay süreyle muaf tutulacağını açıkladı.** Trump; Stellantis, Ford ve General Motors ile görüştüktan sonra bu kararı aldı. Bu karar, ABD'nin en büyük iki ticaret ortağına büyük bir rahatlama sağladı. Karşılıklı tarifelerin ise 2 Nisan'da yürürlüğe gireceği ifade edildi.

- Kahire'de Arap Birliği tarafından Gazze Şeridi'nin geleceğine yönelik düzenlenen Zirve'de, Mısır'ın 2030 yılına kadar Gazze'nin yeniden inşa edilmesini ve 2 milyon insanın yerinde kalmasını amaçlayan 53 milyar dolarlık plan onaylandı. Plan kapsamında Gazze'ye **bir liman ve bir havaalanı inşa edilmesi bekleniyor; yenilenebilir enerji kaynaklarıyla sanayi bölgeleri ve parklar** oluşturulması öngörüyor. Önümüzdeki dönemde Mısır'ın Gazze'nin yeniden inşa edilmesi için BM ile birlikte uluslararası bir konferansa ev sahipliği yapması ve burada Dünya Bankası tarafından denetlenen bir fon oluşturulması planlanıyor.

AVRUPA BİRLİĞİ

- Avrupa Komisyonu Başkanı, **AB ile Hindistan'ın serbest ticaret anlaşması** üzerinde çalıştıklarını ve bu yıl içinde sonuçlandırmayı hedeflediklerini açıkladı. Bu açıklama sonrasında değerlendirmelerde bulunan **VDMA, Hindistan'ın hızla büyüyen ekonomisinin ve modernleşme ihtiyacının Alman ve Avrupa makine ve ekipman üreticileri için sunduğu büyük fırsatları** vurguladı. **VDMA'nın değerlendirmelerinde; 2024 yılında, Almanya'nın Hindistan'a yaptığı makine mühendisliği ihracatının yaklaşık 4,3 milyar euroya ulaşarak Hindistan'ı Çin'e alternatif bir pazar haline getirdiği** vurgulandı. AB ile Hindistan arasında yapılacak bir serbest ticaret anlaşmasının **makine mühendisliği sektörünün rekabet gücünü artıracığı** belirtildi. Şu anda Hindistan, makine sektörü ürünlerine %7,5'e varan yüksek gümrük tarifeleri uyguluyor. VDMA; Hindistan'ın ürün uygunluk belgelendirme taleplerinin ticaret ilişkilerine zarar vermekte olduğunu belirterek, **anlaşma kapsamında bu gerekliliklerin gevşetilmesi veya kaldırılması için çağrıda** bulunuluyor.
- Avrupa Komisyonu, otomobil endüstrisini canlandırmak amacıyla **elektrikli araç batarya üretimini desteklemeyi ve sektördeki stratejik teknolojilere erişimi artırmayı hedefleyen bir eylem planı** açıkladı. Bu plan çerçevesinde, batarya üretiminin yerel olarak artırılması için 1,8 milyar euro ayrılırken, yapay zeka destekli üretim için 1 milyar euro finansman sağlanacak. Ayrıca 2035 yılına kadar sıfır emisyonlu araç üretimi hedefleyen karbon sıfır planına sadık kalınarak, üreticilere 2025-2027 yıllarında esneklik tanınacak. Şarj altyapısına 570 milyon euro yatırım yapılacak ve Avrupa otomobil üreticilerinin küresel rekabette güçlendirilmesi için ticaret anlaşmaları ve sübvansiyon karşıtı tedbirler uygulanacak.

- Avrupalı sektörel dernekler bir araya gelerek Avrupa Komisyonu Kabinesine, rekabet, döngüsel ekonomi, çevre ve finansal istikrardan sorumlu Komisyon Üyeleri'ne ve ilgili Birim Başkanlarına Ortak Sektör Mektubu (Joint Industry Letter) gönderdi. CECIMO, ORGALIM ve EUROPUMP gibi sektörün önde gelen kuruluşlarının da imzaladığı bu mektupta, mevcut haliyle **AB Taksonomi mevzuatının Ek C bölümünün, yeşil dönüşümü destekleyen teknoloji üreticilerinin finansmana erişimini** kısıtlayacağı ifade ediliyor. **Raporlama maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle firmaların zorlanacağı belirtilerek, Komisyon'dan söz konusu zorlukların acilen ele alması talep ediliyor.**
- AB'nin yeni savunma paketini ve yeniden silahlanma planını tanıtan AB Komisyonu Başkanı, **"Avrupa'nın güvenlik konusunda daha fazla sorumluluk üstlenmesi gerektiğini"** belirterek **800 milyar euroluk savunma harcaması planını** duyurdu.
- Avrupa Merkez Bankası faiz oranında 25 baz puanlık indirime gitti.

ALMANYA

- Fitch Ratings'in **"Almanya'nın Potansiyel Büyümesi Kötüleşiyor"** başlıklı analizine göre; **ülke ekonomisi bazı büyük şoklar nedeniyle son 5 yılda neredeyse büyüme kaydetmedi.** Fitch Ratings'in değerlendirmesinde, **ABD'nin olası gümrük tarifeleri ve Çin ile artan rekabet koşullarının ihracat odaklı Alman ekonomisi için yeni zorluklar oluşturduğuna** dikkat çekildi ve bu nedenle **orta vadeli potansiyel ekonomik büyüme tahmininin düşürüldüğüne** vurgu yapıldı. Ağustos 2023'te yapılan tahminde Almanya'nın **2019-2027 döneminde %1,1 büyüyeceği** öngörülürken yeni analizde, **ekonominin 2024-2028 döneminde %0,6 büyüyeceği** tahminine yer verildi.
- Almanya, Hristiyan Demokrat Birliği (CDU) ve Hristiyan Sosyal Birliği (CSU) ittifakı ile Sosyal Demokrat Partisi (SPD) arasında devam eden koalisyon görüşmeleri öncesinde ülkenin altyapısı ve savunma harcamalarıyla ilgili özel bir fon üzerinde anlaşmaya varıldı. CDU lideri Friedrich Merz, **500 milyar euroluk özel fon sayesinde altyapıda ve savunma harcamalarında artışa** gidileceğini açıkladı.

DİĞER ÜLKELER

- Çin'in üretim faaliyetleri** Şubat ayında, ABD tarifelerinden gelen yeni darbelere rağmen **sürpriz bir yükselişle genişledi.** Çin Ulusal İstatistik Bürosu tarafından yayınlanan verilere göre; resmi **üretim satın alma yöneticileri endeksi (PMI)** Şubat ayında 50,2 olarak gerçekleşti. Bu rakam, Ocak ayındaki 49,1 ve ekonomistlerin tahmin ettiği 49,9 ile karşılaştırıldığında olumlu görünüyor.
- Çin'in dış ticareti 2025'in ilk iki ayında istikrarlı performans gösterdi** ve toplam mal ticaret hacmi yaklaşık 912,07 milyar dolara ulaştı. **Önceki yıla kıyasla %1,2'lik ılımlı bir düşüş mevcut.** Arındırılmış verilere bakıldığında; **Çin'in toplam mal ithalatı ve ihracatı**

yıllık bazda %1,7 arttı. İhracat geçen yılın aynı dönemine göre %3,4 arttı; ithalat yıllık bazda %7,3 düştü.

- ✚ Dünyanın en büyük donanmasına sahip olan Çin, daha geniş ve gelişmiş bir ordu geliştirme çabasının bir parçası olarak bu yıl savunma bütçesini %7,2 oranında artıracığını açıkladı. Yaklaşık 245 milyar dolara ulaşan bütçe planı ile Çin, en çok askeri harcama yapan ülkeler arasında ABD'den sonra ikinci sırada.
- ✚ S&P Global, Rusya'nın Şubat ayına ilişkin imalat PMI öncü verilerini açıkladı. Buna göre, imalat sanayi PMI'ı Şubat'ta bir önceki aya kıyasla 4,1 puan azalarak 50,5 oldu. S&P Global'den yapılan açıklamada, Rus imalat sektörünün mevsimsel dalgalanmaların da etkisiyle Şubat'ta önemli oranda daraldığı belirtildi. Şirket siparişlerinin artarak imalat sektörünü desteklediğine işaret edilen açıklamada, hizmet sektöründeki çıktıların ise son sekiz ayın en düşük seviyesinde gerçekleştiği kaydedildi.
- ✚ Arjantin hükümeti Arjantin'in ABD ile serbest ticaret anlaşması üzerinde çalıştığını açıkladı. Arjantin, serbest ticaret anlaşması için ortaya çıkan her türlü fırsattan yararlanma yönünde bir isteği olduğunu vurguladı. Hükümet, 1 Mart'ta MERCOSUR'un ABD ile bir ticaret anlaşması müzakere etmesini engellemesi durumunda Arjantin'in Güney MERCOSUR ticaret bloğundan çekileceğini açıklamıştı. Başkan Milei Arjantin'in ABD ile bir ticaret anlaşması yapmak için tarihi bir fırsata sahip olduğunu belirterek "Bu fırsat bize 20 yıl önce sunuldu ve biz onu kaçırdık, gezegenin gördüğü son büyük büyüme patlamasını boşa harcadık. Bize bir kez daha sunulan bu tarihi fırsattan yararlanmak için esnek olmaya veya gerekirse MERCOSUR'dan çekilmeye istekli olmak gerekir; kuruluşundan bu yana başardığı tek şey, Arjantinlileri yoksullaştırma pahasına büyük Brezilyalı sanayicileri zenginleştirmek oldu" dedi.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- ✚ AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) Tüzüğü üzerinde değişikliklerin önerildiği taslak belge hazırlandı. Taslak'ta genel hatları ile raporlama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesi, SKDM kapsam muafiyetlerinin değiştirilmesi, gömülü emisyon hesaplamaları ve mahsuplaşma yöntemleri gibi temel alanlarda değişiklikler yer aldı.
- ✚ Türkiye, 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi doğrultusunda tarihi bir adım attı ve İklim Kanunu TBMM Çevre Komisyonu'nda kabul edildi. Yeni yasa, sera gazı emisyonlarının azaltılması, iklim değişikliğiyle mücadele, emisyon ticaret sistemi ve yeşil yatırımları teşvik eden düzenlemeleri içeriyor. Teklifin önümüzdeki haftalarda Genel Kurul gündemine gelmesi bekleniyor.